MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta ta' l-24 ta' April, 2003

Citazzjoni Numru. 2170/1999/1

F.X.B. Limited
versus
Saviour Abela

F'din il-kaw\a s-so`jetà attri`i qieg]da titlob il-]las ta' elf tmien mija u tlieta u tmenin lira (Lm1,883), bilan` tal-prezz ta' merkanzija u g]amara mibjug]a u konsenjati lill-konvenut. Qieg]da titlob ukoll l-img]axijiet mit-30 ta' Settembru 1999 sa meta jsir il-]las, u l-ispejje\, fosthom dawk ta' ittra tal-5 ta' {unju 1996, ta' ittra uffi`jali tad-19 ta' Lulju 1996 u o]ra tat-12 ta' Mejju 1997, tal-mandat ta' qbid numru 732/1998 ta' l-4 ta' Marzu 1998, u tal-mandat ta' sekwestru numru 731/1998 ta' l-4 ta' Marzu 1998.
Is-so`jetà attri`i kienet talbet ukoll illi l-kaw\a tinqata' bid-dispensa tas-smig] ta]t il-pro`edura sommarja spe`jali, i\da l-qorti b'dikriet tat-22 ta' Novembru 1999[1] ordnat illi l-

[1] *Foll*. 10 *et seq.*

kaw\a timxi bil-pro`edura normali, u l-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. is-so`jetà attri`i u\at materjal li ma kienx dak li dwaru kienu ftiehmu l-partijiet, u li ma g]andu x'jaqsam xejn ma' dak miftiehem;

2. ix-xog]ol ma sarx kif iridu l-arti u s-seng]a; u

3. is-somma mitluba fi`-`itazzjoni hija wisq g]ax il-konvenut g]amel]las akkont.

Fid-19 t'Ottubru 2001 il-konvenut kien talab li jressaq e``ezzjoni ulterjuri ta' preskrizzjoni; il-qorti b'dikriet mog]ti dak in-nhar stess laqg]et it-talba[2], u l-konvenut ressaq e``ezzjoni ta' preskrizzjoni ta]t l-art. 2148(*a*) u (*b*) tal-Kodi`i ~ivili.

Il-fatti [raw hekk:

Fil-21 ta' Mejju 1994 il-konvenut ordna k`ina ta' *limed oak*[3] u fit-27 ta' Settembru 1994 ordna l-*appliances* g]all-k`ina[4]. Il-prezz kien ta' elfejn u tlieta u tmenin lira (Lm2,083) g]all-k`ina u elf u mitt lira (Lm1,100) g]all-*appliances*. Il-konvenut]allas seba' mitt lira (Lm700) akkont meta g]amel l-ewwel ordni, u tliet mitt lira (Lm300) o]ra meta g]amel it-tieni ordni. Fl-1 ta' Settembru 1997 il-konvenut]allas seba' mija u disa' liri (Lm709) o]ra akkont[5], u g]alhekk jidher li fadal bilan` ta' elf erba' mija u erbg]a u sebg]in lira (Lm1,474)[6].

Il-konsenja saret fis-27 ta' Settembru 1994[7].

Qabel ma nid]lu fil-meritu tal-kaw\a nqisu l-e``ezzjonijiet ta' preskrizzjoni; il-konvenut, kif rajna, qieg]ed ig]id illi l-azzjoni tas-so`jetà attri`i waqg]et bi preskrizzjoni ta]t l-art. 2148(*a*) u (*b*) tal-Kodi`i ~ivili:

2148. L-azzjonijiet hawn ta]t imsemmija jaqg]u bi preskrizzjoni bl-eg]luq ta' tmintax-il xahar:

(*a*) l-azzjonijiet tal-]ajjata, skrapar, mastrudaxxi, bennejja, bajjada,]addieda, ar[entieri, arlu[[ara u ta' persuni o]ra li ja]dmu seng]a jew arti mekkanika, g]all-

---

2 *Foll*. 41 *et seq.*

3 *Fol*. 61.

4 *Fol*. 62.

5 Ara x-xhieda ta' Ivan Caruana, direttur tas-so`jetà attri`i, fis-seduta ta' l-14 ta' {unju 2002, *fol*. 66.

6 (Lm 2,083 - Lm700) + (Lm1,100 - Lm300) - Lm709 = Lm1,474.

7 Ara x-xhieda ta' Ivan Caruana fis-seduta ta' l-14 ta' {unju 2002, *fol*. 78.

prezz ta’ l-opri jew tax-xog]lijiet tag]hom, jew tal-materjal li jfornu;
(*b*) l-azzjonijiet ta’ kredituri g]all-prezz ta’ merkanzija, o[[etti jew]wejje[o]ra mobbli, mibjug]a bl-imnut;
Dawn il-preskrizzjonijiet, fil-fehma tal-qorti, ma jg]oddux g]all-ka\ tallum. Il-preskrizzjoni ta]t il-para. (*a*) ma tg]oddx g]all-ka\ g]ax is-so`jetà attri`i ma hix arti[jan i\da kuntrattur organizzat f’azjenda li tispekula fuq il-prezz tax-xog]ol u tal-materjal, u g]alhekk il-preskrizzjoni li tolqotha hija dik ta’ sentejn ta]t l-art. 2149(*a*). Lanqas ma tg]odd g]all-ka\ il-preskrizzjoni ta]t l-art. 2148(*b*) g]ax il-kuntratt bejn il-partijiet ma kienx ta’ bejg]-u-xiri i\da ta’ appalt. L-*appliances* tal-k`ina, g]alkemm ma n]admux mis-so`jetà attri`i, u kienu l-o[[ett ta’ kuntratt g]alih, ukoll kienu parti minn dan l-appalt g]ax kienu parti integrali mill-k`ina ma]duma mill-attri`i fuq ordni tal-konvenut.
L-e``ezzjonijiet ta’ preskrizzjoni huma g]alhekk mi`]uda.
Fadal li nqisu l-e``ezzjonijiet li jg]idu illi l-k`ina ma n]admitx minn materjal li kien sar ftehim dwaru, illi x-xog]ol ma sarx sew u illi t-talba hija wisq.
B’dikriet tat-22 ta’ Novembru 1999[8] il-qorti]atret espert tekniku sabiex ig]id x’inhu l-materjal li bih in]admet l-g]amara mibjug]a lill-konvenut u jekk ix-xog]ol fihx difetti.
L-espert irrelata fit-23 ta’ Novembru 2000[9]. Sab illi l-materjal tassew kien *limed oak*, kif ftiehmu l-partijiet, u illi l-g]amara fiha xi difetti \g]ar, li huma dawn:
1. l-injam g]al tlieta (3) minn g]oxrin (20) bieba ma ntg]a\ilx sew meta tqis illi l-*finish* kellu jkun dak li jisssejja] “*limed*”; intg]a\el materjal b’vini li meta jing]ataw il-kulur jo]olqu kuntrast li ma hux sabi] fil-g]ajn; u
2. hemm parti \g]ira minn gwarni`a li ma saritx.
Billi l-konvenut ma g]andux ikun im[ieg]el ja``etta xog]ol inferjuri, jew i]allas g]al xog]ol mhux lest, il-qorti taqbel illi l-konvenut ma g]andux i]allas qabel ma s-so`jetà attri`i tag]mel tajjeb g]al dawn id-difetti u nuqqasijiet.
Fadal li nqisu l-kwistjoni tal-*quantum*. {à rajna illi l-bilan` huwa ta’ elf erba’ mija u erbg]a u sebg]in lira (Lm1,474) u mhux elf tmien mija u tlieta u tmenin lira (Lm1,833) kif qieg]da tg]id is-so`jetà attri`i. Tassew illi s-so`jetà attri`i

---

8 *Fol*. 11.

9 *Foll*. 24 *et seqq*.

qalet illi lill-konvenut kienet tatu *discount* li]aditu lura meta rat illi l-konvenut ma]allasx fil-pront[10], i\da, barra mill-fatt illi ma n[iebet ebda prova illi l-ftehim kien illi l-konvenut jitlef id-*discount* jekk ma j]allasx fil-pront, [à rajna illi l-konvenut kellu ra[uni g]ala ma j]allasx.

Hemm ukoll ittra tal-konvenut bid-data tal-5 t'Awissu 1995[11] li tg]id illi mag]ha l-konvenut kien qieg]ed jibg]at *cheque* ta' sitt mija u disg]a u tletin lira (Lm639), i\da l-konvenut stqarr illi dan i`-*cheque* ma ssarrafx[12].

Il-qorti g]alhekk tg]id illi l-bilan` li g]ad fadal x'jit]allas — wara li jkunu saru x-xog]lijiet li fadal li jsiru mis-so`jetà attri`i, kif sejjer jing]ad aktar 'il quddiem — huwa ta' elf erba' mija u erbg]a u sebg]in lira (Lm1,474).

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti, wara li ti`]ad l-e``ezzjonijiet ta' preskrizzjoni u tg]id illi l-bilan` li l-konvenut g]andu j]allas lis-so`jetà attri`i huwa ta' elf erba' mija u erbg]a u sebg]in lira (Lm1,474), g]alissa tipprovdi billi tag]ti lis-so`jetà attri`i \mien ta' tliet xhur millum biex tibdel it-tliet bibien u tlesti l-gwarni`a msemmija mill-espert tekniku fir-relazzjoni tieg]u. Tiddifferixxi l-kaw\a g]all-10 t'Ottubru 2003 fid-9.00 *a.m.* sabiex dak in-nhar, wara illi ssir prova dwar jekk ix-xog]ol ikunx sar, il-kaw\a tkun differita g]all-provvediment fuq it-talba g]all-]las u l-ispejje\.

-------------------------------TMIEM-------------------------------

10 Ara l-ittra mibg]uta lill-konvenut fil-25 ta' Lulju 1995, *fol*. 63.

11 *Fol*. 47.

12 Ara x-xhieda tal-konvenut fis-seduta tal-14 ta' {unju 2002, *fol*. 87.